

terfen og Arkitekt J. B. Løffler, optaget Kort med Beskrivelse over Nørreherred og en Del af Sønderherred, i Alt 10 Sogne. Blandt de optegnede Dysse ere nogle allerede fredebe af Grevestabets Besidder. I Kirkerne frembyde navnlig de gamle Granit-Døbefonter og forskellige Kampestens-Basreliefs udbendig i Murene en særlig Interesse; et større faadant, som forestiller en af en Søve overmandet Kampe, og som tidligere har siddet i Bøstrup Kirke, fandtes indfat i et Gjerde i Nærheden, hvorfra det nu flyttedes tilbage til Kirken. En fra Trillebølle Kirkegaard hidrørende Granitligsten af trekantet Gjennemsnit med Rundbueornamenter fra den tidlige Middelalder fandtes henliggende i en Mergelgrav, der blev ligeledes truffet Foranstaltninger til dens Fredning ved Trillebølle Kirke. Af den samme Undersøggelseskommission, de Herre Peterfen og Løffler, fuldenstes den ifjor paabegyndte Beskrivelse af Døshered. I Grevinge, Åsnes og Jaareveile Sogne optoges Kort over henved 350 for største Deelen forvundne Dysse og Gravhøje. Af særlig Interesse var Opdagelsen, i et Gjerde og i en Mergelgrav i Grevinge Sogn, af to Stene med indhugne Helleristninger, som begge blev kjøbt og henflyttede til den fredebe Dysse paa Herrestrup Mark, paa hvis Overligger lignende Figurer ere indhuggede.

En anden Undersøggelseskommission, bestaaende af Cand. philol. Sophus Müller og Arkitekt-E. Schiødt berejste fremdeles i Sjælland Bjeverskov og Ølstykke Herreder, hvor omtrent 20 Kirker og 500 Punkter af antikvarisk Interesse blev Gjenstand for Beskrivelse. Paa forskellige offentlige Stiftelse og Stamhuses Gudsor virkedes der for en omhyggeligere Bevaring af tidligere ikkun ufuldstændig fredebe Oldtidsminder, ligesom ogsaa adskillige nye Fredninger iværksattes dels ved Kjøb og dels ved Gaver.

Paa Bornholm har Kammerherre, Amtmand Vedel i Sorø foranlediget Fredning af en høist mærkværdig, her i Landet ellers sjelden Gruppe af Bautaene paa Bryet i Bodilsker Sogn. Skolelærer Jørgensen i Tøkker er i Begreb med at optage flere Sognekort i sin Egn. Han har ogsaa formaat Sogneraadene i Tøkker og Poulsker til at skænke flere Stenrøser og Bautaene. Ligeledes har Skolelærer Petersen i Østermarie paataget sig at udfylde Sognekort og at udarbejde en Fortegnelse og Beskrivelse af samtlige Runestene paa Bornholm, hvilket alt har medført en nylig Opdagelse af en Runesten.

Flere Runestene ere endvidere enten gjenfundne, som ved Brejninge paa Laasinge af Kandidat Petersen, eller opdagede, som ved Laarnholm nær Korsør og ved Nyghjerg i Randbøl Sogn i Sjælland. Denne sidste, som var tuslaet, er igjen bleven sammensat og opstillet paa den Gravhøje, hvortil den hører. Det hele, i sin Art overordentlig sjeldne Oldtidsminde er derefter bleven lovformelig fredet.

Blandt forskellige, mere enkeltstaaende Undersøggelser og Fredninger maa endelig fremhæves:

- Erhvervelse af en mærkelig Sten fra Broncealderen med indhuggede Fordybninger fra Borreby ved Skjelskør og en lignende fra Egnen ved Svendborg;
- Fredningen af den saakaldte „Hellig Anders Hvilehøje“ ved Slagelse;
- Afbildning og Standsættelse af nogle ældgamle, nylig fundne Ralkmalerier i Sallinge Kirke, hvor Sognet har ydet al mulig Understøttelse;
- Erhvervelse med Kirkeieernes Samtykke af en med enkelte forgyldte Kobberplader belagt Forside af Alterbordet i Sindbjerg Kirke ved Veile;
- samt fortsatte Afbildninger ved Arkitekturmaler Getzch af Boergaard i Bendisyssel foruden en Række Tegninger fra andre gammel-danske Landsfaber.

Af den samlede Oversigt, som vedlagte Liste giver over de i det endnu ikke forløbne Finantsaar fredebe Mindesmærker, vil det fremgaa, at der i Aar alt er erhvervet for det Offentlige omtrent 50 mærkelige Fortidsminder. I de to foregaaende Finantsaar, 1873 og 1874, siden Rigsdagen bevilgede den almindelige Undersøggelse og Fredning, er erhvervet cirka 52 Mindesmærker, saaledes at Fredningerne i neppe tre Aar nu ere naaede op til et Antal af over 100.

Den ovennævnte Fortegnelse over Mindesmærker, som ere fredebe i 1875, er saalydende:

Frederiksborg Amt, Ølstykke Herred:

Steenløse Sogn, Øsum: 1 Dysse, skænket af Gaardmand Hans Svendsen.

Ølstykke Sogn, Ølstykke By, 1 Høje, afstaaet af Pastor Møhl.

Enodstrup Sogn, Lille Nørbael Mark, Mtr.-Nr. 5: 1 Dysse, kjøbt.

Solbo Herred:

Annisegaard: 2 Høje, skænkede af Proprietær W. N. Lund.

Sorns Herred:

Ferslev Sogn, Benslev: 1 Dysse, skænket af Stiftamtmand, Baron Wille-Bræbe til Evanhholm.